

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

در خصوص:

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات،

وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی

کشور و انتخاب شهرداران

و

لایحه مجازات اسلامی

کد گزارش: ۹۲۰۱۰۰۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۱/۱۹

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوع:

گزارش کارشناسی

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات

شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران

و

لایحه مجازات اسلامی

تهیه کننده: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۲۰۱۰۰۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۲/۱/۱۹

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران

مقدمه

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران که با عنوان «طرح اصلاح مواد (۲۶) و (۷۳) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، در تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲۶ اعلام وصول گردیده و جهت انجام بررسی به کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور به عنوان کمیسیون اصلی و کمیسیون‌های اجتماعی و قضایی و حقوقی به عنوان کمیسیون‌های فرعی ارجاع شد و در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۷ مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسید.

نظر مشورتی

ماده (۱):

باتوجه به قانون تقسیمات کشوری در حال حاضر ری و شمیرانات هر دو شهرستان محسوب می‌شوند. این عامل سبب می‌شود که الزامات نظام اداری صحیح کشور در یک شهرستان از جمله شورای شهرستان و فرمانداری برای این مناطق لازم و ضروری باشد. تبصره ماده (۱) این مصوبه واجد این ابهام می‌باشد که آیا این مصوبه به دنبال تغییر در تقسیمات کشوری و الحاق ری و شمیرانات به شهر تهران می‌باشد که اثر آن حذف الزامات اجرایی و قانونی ناشی از شهرستان بودن ری و شمیرانات می‌باشد یا خیر.

در صورتی که مفهوم این تبصره این باشد که از این پس شهرستان‌های ری و شمیرانات بخشی از شهر تهران باشند، این حکم مغایر بند (۱۰) اصل (۳) قانون اساسی به نظر می‌رسد؛ چراکه به موجب اصول (۷) و (۱۰۰) قانون اساسی و همچنین قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی، شهرستان واحدی بزرگتر از شهر می‌باشد و از چند شهر تشکیل می‌گردد، در حالیکه به موجب مصوبه پیش روی شهر تهران مشتمل بر سه شهرستان خواهد بود.

ماده (۳):

تبصره (۱) ماده (۳) این مصوبه، برخی از کاندیداهای عضویت در شوراها را از واجد بودن شرط مدرک تحصیلی مقرر برای عضویت در شوراهای محلی معاف می‌کند و موجب تبعیض بین این دسته از نامزدها و سایر نامزدها می‌باشد که مشمول عنوان تبعیض ناروا و مغایر با بند (۹) اصل (۳) قانون اساسی می‌باشد.

ماده (۴):

باتوجه به اینکه عبارت «سوء پیشینه» در تبصره (۳) ماده (۴) این مصوبه در قوانین تعریف نشده، این عبارت واجد این ابهام می‌باشد که آیا منظور قانونگذار، «سوء پیشینه مؤثر» بوده است که دارای بار معنایی مشخصی در مقررات جزایی کشور می‌باشد و یا اینکه تمامی محکومیت‌های جزئی مانند رانندگی بدون گواهینامه و یا محکومیت به پرداخت مهریه و سایر محکومیت‌های از این قبیل نیز شامل این عنوان می‌شوند.

ماده (۶):

۱- محدود کردن مصوبات شوراهای محلی به عدم مغایرت با مقررات دولتی در

ماده (۶) این مصوبه، به منزله توسعه دامنه شمول اصل (۱۰۵) قانون اساسی می‌باشد که اعلام می‌دارد «تصمیمات شوراها نباید مخالف موازین اسلام و قوانین کشور باشد» و از این جهت مغایر با اصل (۱۰۵) و همچنین (۱۰۳) قانون اساسی است.

۲- در ماده (۶) این مصوبه، عدم ذکر موازین اسلام به عنوان یکی از موارد محدود کننده مصوبات شوراهای محلی، مغایر با اصل (۱۰۵) قانون اساسی است.

۳- باتوجه به اینکه تبصره ماده (۸۰) «قانون اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» (مصوب ۱۳۸۲)، با عبارت «رسیدگی به اعتراض موضوع این قانون مانع از رسیدگی به شکایات سایر اشخاص در محاکم صلاحیتدار نخواهد بود» مصوبات شوراهای محلی را قابل اعتراض در مراجع دادگستری نیز دانسته بود، و عبارت مزبور در مصوبه فعلی حذف شده است، حذف آن به منزله نفی این صلاحیت تلقی شده و لذا ماده (۶) این مصوبه از این لحاظ مغایر با اصول (۱۵۶) و (۱۵۹) قانون اساسی است.

ماده ۸:

در ماده (۸) این مصوبه اضافه کردن هیأت‌های نظارت بر انتخابات شوراها، به مراجع دارای صلاحیت جهت اخذ امکانات پشتیبانی و مالی، واجد بار مالی برای دولت می‌باشد و باید طریق جبران مالی آن مشخص شود؛ در غیر این صورت مغایر با اصل (۷۵) قانون اساسی است.

لایحه مجازات اسلامی

مقدمه

لایحه مجازات اسلامی که در اجرای اصل (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی رسیده بود، در موارد مکرر، با ایرادات شورای نگهبان روبرو شد. کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴، به اصلاح ایرادات شورای نگهبان به شماره ۹۱/۳۰/۴۹۲۹۹ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۹ پرداخته و مصوبه اصلاحی را جهت انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال داشت.

نظر مشورتی

ماده ۹۳:

ماده ۹۳ اصلاحی که به رغم عدم ایراد شورای نگهبان نسبت به آن، مجلس مبادرت به اصلاح آن کرده است، بواسطه حذف عبارت «با رعایت مقررات این قانون» از جهت واگذاری بدون قید و شرط اختیار تعلیق اجرای کلیه مجازات‌های تعزیری و یا تعویق صدور حکم به قاضی دادگاه، مغایر بندهای (۱) و (۴) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مبنی بر لزوم رسیدگی و صدور حکم و همچنین مجازات و تعزیر مجرمین به نظر می‌رسد. همچنین در مورد جرایم تعزیری که دارای جنبه حق‌الناسی است، حکم ماده مغایر بند (۲) اصل (۱۵۶) و نیز بند (۱۴) اصل (۳) قانون اساسی به نظر می‌رسد.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده، که با کمال وقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را اینا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۲۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir